

Ustav garantuje i prava zaposlenih i njihovih porodica na socijalno obezbeđenje i osiguranje, pravo na naknadu zarade u slučaju privremene sprečenosti za rad, kao i pravo na naknadu u slučaju privremene nezaposlenosti. Ustav garantuje posebnu zaštitu porodice, majki, samohranih roditelja i deteta.

2. Socijalno osiguranje obuhvata penzijsko, invalidsko, zdravstveno i osiguranje za slučaj nezaposlenosti. U Srbiji postoji više zakona koji regulišu oblast socijalnog osiguranja. Izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju iz 2010. godine, pooštreni su uslovi za odlazak u penziju, dok će se postojeće granice podizati postepeno sve do 2023. godine. Nove izmene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju usvojene su u julu 2014. godine.

Uvedene su odredbe o umanjenju penzije u slučajevima ranijeg odlaska u penziju, a određeno je i da se starosna granica za odlazak u penziju za žene postepeno poveća na 65 godina, čime će se 2023. godine izjednačiti sa muškarcima.

3. Zakon o socijalnoj zaštiti predviđa mogućnost da organe socijalne zaštite pored organa države, teritorijalne autonomije i lokalne samouprave mogu osnivati i druga fizička i pravna lica koja ispunjavaju zakonom propisane uslove, čime se afirmiše pluralizam pružalaca usluga socijalne zaštite. Lokalne samouprave mogu osnivati centre za socijalni rad, a Republika i pokrajina zavode za socijalnu zaštitu.

4. Prava koja se ostvaruju po osnovu socijalne zaštite su pravo na materijalno obezbeđenje, dodatak za pomoć i negu drugog lica, pomoć za osposobljavanje za rad, pomoć u kući, dnevni boravak, smeštaj u ustanovu ili smeštaj u drugu porodicu, usluge socijalnog rada, oprema korisnika za smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu i jednokratna pomoć.

Pravo na obrazovanje.

1. Ustav Republike Srbije propisuje da svako ima pravo na obrazovanje i da je osnovno obrazovanje obavezno. Osnovno i srednje obrazovanje su besplatni. Ustav propisuje i da svi građani imaju, pod jednakim uslovima, pristup visokoškolskom obrazovanju.

2. Nacionalnom strategijom za borbu protiv korupcije u Republici Srbiji za period 2013–2018, rizici za korupciju uočeni u okviru sektora obrazovanja u najvećoj meri povezuju se sa nedovoljnom transparentnošću niza procesa koji se odvijaju u okviru prosvetnih institucija kao i veoma širokim diskrecionim ovlašćenjima u odlučivanju. Akcionim planom za sprovođenje pomenute strategije prepoznata je potreba za izmenom propisa koji regulišu oblast obrazovanja.

3. Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja pristupilo je izradi dva systemska zakona, i to Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju i Zakona o izmenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju. Formirane su radne grupe koje će započeti sa svojim aktivnostima pošto se donese krovni zakon iz oblasti obrazovanja i vaspitanja, i to Zakon o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, čija izrada je u toku, a inicirana je između ostalog i strateškim dokumentima u oblasti korupcije.

4. Ustav garantuje autonomiju univerziteta, visokoškolskih i naučnih ustanova. U septembru 2014. godine izmenjen je i dopunjen Zakon o visokom obrazovanju. Usvojene su odredbe koje određuju kraće rokove i drugačiju proceduru za priznavanje stranih diploma. Izmenama Zakona razdvojeno je